

باسمه تعالی

اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران

تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۰/۱۲

اداره آموزش و پرورش منطقه ۱۴

نام درس: فارسی ۱

زمان آزمون: ۱۰۰ دقیقه

آزمون های نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نام و نام خانوادگی:

تعداد صفحات: ۴

پایه: دهم

رشته: همه رشته ها

پایه نهم فارسی دوم

ردیف	صفحه اول	بارم
۱	معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) دست معلم از <u>وقب</u> حیوان روان شد. ب) <u>زین</u> <u>نمط</u> آن مست شده از <u>غرور</u> / رفت و ز مبدأ <u>چو</u> کمی گشت دور <u>روش</u> ، <u>طریق</u> <i>هر فرزندش اندام چون لودی چشم</i>	۰/۵
۲	در کدام گزینه، هر سه کلمه رابطه <u>ترادف</u> ندارند؟ الف) <u>رقعه</u> ، یادداشت، کتاب ب) <u>خذلان</u> ، <u>خواری</u> ، <u>مذلت</u> پ) <u>جافی</u> ، <u>ستمگر</u> ، <u>ظالم</u>	۰/۲۵
۳	کدام واژه ها در دو متن زیر، معنای مشترکی را به ذهن می رسانند. الف) وقتی <u>دل سودایی</u> می رفت به بستان ها / بی خویشتنم کردی بوی گل و ریحان ها ب) <u>شوریده</u> ای که در آن سفر همراه ما بود، نعره ای برآورد و راه بیابان گرفت <i>در صورت نوشتن هر دو واژه نمره تعلق نبرد</i>	۰/۲۵
۴	واژه درست را از واژه های داخل کمانک انتخاب کنید و بنویسید. الف) در مقابله زشتی، آشتی کرد و در مقابله (لعیمی - لثیمی) ، کریمی کرد. ب) عامل شهری ، به خلیفه نبشت که دیوار شهر خراب شده است، آن را (امارت - عمارت) باید کردن.	۰/۵
۵	در کدام یک از موارد زیر، <u>نادرستی املائی</u> کمتری دیده می شود؟ الف) در آبیگری سه ماهی بود: دو <u>هازم</u> ، یکی <u>عاجز</u> . از <u>غذا</u> ، روزی دو <u>صیاد</u> بر آن گذشتند. ب) <u>مرگت</u> چنان زندگی را به <u>صخره</u> گرفت که <u>مردنی</u> چنان <u>قیطه</u> بزرگ زندگانی شد. پ) و <u>فلق</u> <u>محرابی</u> که تو در آن <u>نماز</u> <u>شهادت</u> <u>گذارده</u> ای. آری در <u>حضیض</u> هم می توان عزیز بود.	۰/۲۵
۶	در گروه کلمات زیر، چهار واژه <u>نادرست املائی</u> بیابید و شکل درست املائی آنها را بنویسید. (به شکل درست املائی نمره تعلق می گیرد). حقارت و خواری، ببقوله و کنج ، قیم و سرپرست ، فراق و آسودگی ، قوک و قورباغه ، غنا و نغمه ، قرابت و خویشی ، نغز و شکستن <i>سغول ، نواع ، غوک ، نقص</i>	۱
۷	کدام یک از واژگان زیر، اهمیت <u>املائی</u> کمتری دارد؟ الف) فضل ب) آیت پ) وقفی ت) <u>جبار</u>	۰/۲۵
۸	در کدام یک از ابیات زیر حذف به قرینه معنایی وجود دارد؟ الف) به نام کردگار هفت افلاک / که پیدا کرد آدم از کفی خاک ب) تویی رزاق هر پیدا و پنهان / تویی خلاق هر دانا و نادان	۰/۲۵
۹	نقش ضمائر متصل مشخص شده را بنویسید. الف) ناگهانش یافتم با دل نشسته رو به رو <u>مفعول</u> ب) که دوستان اگریم دل دهند، جان ندهند <u>متمم</u>	۰/۵
۱۰	در متن زیر یک واژه دو تلفظی بیابید. بدان که قرآن مانند است به بهشت <u>جاودان</u> و در بهشت از صدها گونه نعمت است و در قرآن صدها گونه پند و حکمت.	۰/۲۵

ردیف	صفحه دوم	بارم
۱۱	در عبارت زیر کاربرد معنایی پسوند «ک» را بررسی کنید. خورجینی بود که کتاب در آن می نهادم و از بهای آن درمی چند سیاه، در کاغذی می کردم. <i>تصنیف و کجی</i> / <i>تقلیل و کمی</i>	۰/۵
۱۲	با توجه به بیت " حدیث دوست نکویم مگر به حضرت دوست / که آشنا سخن آشنا نگه دارد" الف) در هر مصراع ، یک واژه با نقش مفعولی بیابید. <i>حدیث سخن</i> ب) نقش هر دو واژه آشنا را در مصراع دوم بنویسید. <i>آشنای اول: نهاد / آشنای دوم: مضاف الیه</i>	۱
۱۳	در ابیات زیر نوع «واو» را مشخص کنید. الف) چون بدوم سبزه در آغوش من / بوسه زند بر سر و بر دوش من <i>عطف</i> ب) گوش کن پند ای پسر، و از بهر دنیا غم مخور / گفتمت چون در حدیثی گر توانی داشت هوش <i>ربط (پیوند)</i>	۰/۵
۱۴	کدام گروه اسمی مطابق " اسم + صفت + مضاف الیه " ساخته شده است؟ الف) تدبیر برادران یوسف (ب) لنگ کهنه گرمابه (پ) نگار نقشه قالی (ت) عجیب ترین قصه قرآن	۰/۲۵
۱۵	در کدام گزینه اجزای جمله مرتب است؟ الف) دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای (ب) نگاه دار سر رشته تا نگه دارد (پ) ز دست بنده چه خیزد؟ خدا نگه دارد	۰/۲۵
۱۶	با توجه به شعر به سوالات پاسخ دهید. " درختان را دوست می دارم که به احترام تو قیام کرده اند / آب را که مهر مادر توست / خون تو شرف را سرخگون کرده است" الف) زمان دقیق فعل جمله دوم را بنویسید. <i>ماضی نقلی</i> ب) یک ترکیب اضافی بیابید. <i>اهرام تو - مهر مادر - مادر تو - خون تو (یک مورد کافی است)</i>	۰/۵
۱۷	نام پدید آورنده هر اثر را بنویسید. الف) دیوار: (ب) گوشواره عرش: (پ) اتاق آبی <i>حاجل بر صرامتی / مرسوی گرمادرسی / سحاب سهری</i>	۰/۲۵
۱۸	کدام اثر نظم است؟ الف) اسرار التوحید (ب) الهی نامه (پ) سیاست نامه (ت) قابوس نامه	۰/۲۵
۱۹	در جمله های زیر کدام کلمات آرایه سجع را به وجود آورده اند؟ و مثل قرآن ، مثل آب است روان، در آب، حیات <u>تن</u> ها بود و در قرآن حیات <u>دل</u> ها بود. <i>تن در دل هم است</i>	۰/۵
۲۰	شاعر در بیت زیر برای چه موضوعی حسن تعلیل آورده است؟ بید مجنون در تمام عمر، سر بالا نکرد / حاصل بی حاصلی نبود به جز شرمندگی <i>برای شخص ظاهری و آوزیان بودن شاخه ها و برگ در رفتن بید</i> ۲۵ / ۲۵	۰/۵

ردیف	صفحه سوم	بارم
۲۱	<p>آرایه مناسب هر بیت را از ستون چپ انتخاب کنید. (در ستون چپ یک گزینه اضافی است.)</p> <p>الف) ما را سر باغ و بوستان نیست / هر جا که تویی تفرج آن جاست م ز ب) گل از شوق تو خندان در بهار است / از آتش رنگ های بی شمار است م ز پ) زین کاروانسرای بسی کاروان گذشت / ناچاره کاروان شما نیز بگذرد م ز ت) گفتم که بوی زلفت گمراه عالمم کرد / گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید م ز ث) م ز</p> <p>۱- ایهام ت ۲- استعاره پ ۳- حسن تعلیل ب ۴- مجاز (بدون رابطه شباهت) الف ۵- حس آمیزی خ</p>	۱
۲۲	<p>آرایه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید.</p> <p>الف) لیک چنان خیره و خاموش ماند / کز همه شیرین سخنی گوش ماند (حس آمیزی - جناس) ب) سر و زر و دل و جانم فدای آن یاری / که حق صحبت مهر و وفا نگه دارد (ایهام - کنایه)</p>	۰/۵
۲۳	<p>مفهوم کنایه مشخص شده را بنویسید.</p> <p>معلم دور نبود و صورتک به رو نداشت. دور نبود ، رفتاری را کارانه نداشت</p>	۰/۵
۲۴	<p>بیت زیر با کدام قافیه کامل می شود؟</p> <p>مگر در طلبت زنجی ما را برسد شاید / چون عشق حرم باشد سهل است الف بیابان ها (ب) گلستان ها (پ) همه پیمان ها (ت) به دوران ها</p>	۰/۲۵
۲۵	<p>جاهای خالی را کامل کنید.</p> <p>ز نوای مرغ بشنو که در دل شب / غم دل به گفتن چه خوش است شهریارا یافتی دوست</p>	۰/۵
۲۶	<p>مصراع اول بیت زیر کدام است؟</p> <p>..... / با یاد تو افتادم از یاد برفت آن ها الف گه نعره زدی بلبل، گه جامه دریدی گل (ب) تا عهد تو در بستم عهد همه بشکستم</p>	۰/۲۵
۲۷	<p>مفهوم مشترک ابیات زیر را بنویسید.</p> <p>الف) حدیث دوست نگویم مگر به حضرت دوست / که آشنا سخن آشنا نگه دارد ب) تا نگریدی آشنا زین پرده رمزی نشنوی / گوش نامحرم نباشد جای پیغام سروش</p> <p>نقطه عاشق حقیق محرم را از است ، هر کسی را از نشن نیست</p> <p>(قلمرو فکری ۸ نمره)</p>	۰/۵
۲۸	<p>بیت "ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن / تاثیر اختران شما نیز بگذرد" بر کدام باور گذشتگان اشاره دارد؟</p> <p>تاثیر حرکت سیارات و موقعیت ستارگان بر سرنوشت انسان به موارد مشابه</p>	۰/۵
۲۹	<p>نویسنده در عبارت "شیخ گفت: ای درویش ، ما موشی در حقه به تو دادیم تو پنهان نتوانستی داشت، سرّ خدای را با تو بگوئیم، چگونه نگاه خواهی داشت؟" انسان را به انجام چه کاری دعوت می کند؟</p> <p>سکوت در برابر عارفان ، راز را برودن ، امانت راز را در</p>	۰/۵
۳۰	<p>در بیت زیر، شاعر دلیل ارزشمندی قطره باران را در چه می داند؟</p> <p>"بلندی از آن یافت کاو پست شد / در نیستی کوفت تا هست شد"</p> <p>فردس ، تواضع</p>	۰/۵

ردیف	صفحه چهارم	بارم
۳۱	در سروده زیر منظور از حسینی و یزیدی چیست؟ " شمشیری که بر گلوی تو آمد/ هر چیز و همه چیز را در کاینات/ به دو پاره کرد:/ هر چه در سوی تو حسینی شد/ دیگر سو یزیدی " <i>حسین: طرفدار حق و راستی / یزیدی: طرفدار باطل و ناراستی / یا موارد مشابه</i>	۰/۵
۳۲	در هر یک از موارد زیر، منظور از قسمت های مشخص شده چیست؟ الف) به زبان دیگر مگو و به دل دیگر مدار، تا گندم نمای جو فروش نباشی. <i>صداق بودن، رباعی نبودن، دورو نبودن</i> ب) زنگ نقاشی، دلخواه و روان بود و خشکی نداشت. <i>خسته کننده نبود</i>	۰/۵
۳۳	در بیت " ابر ز من حامل سرمایه شد / باغ ز من صاحب پیرایه شد " الف) سرمایه ابر چیست؟ <i>باران</i> ب) پیرایه باغ چیست؟ <i>گل، گیاه، میوه یا شاخه درخت</i>	۰/۵
۳۴	در بیت " چه زخم چونای هر دم ز نوای شوق او دم / که لسان غیب خوشتر بنوازد این نوار را " الف) لسان غیب لقب کدام شاعر است؟ <i>حافظ</i> ب) با توجه به مفهوم کلی شعر شهریار، منظور از این نوار در مصراع دوم چیست؟ <i>عشق به حضرت علی (ع) یا عشق مسکوب</i>	۰/۵
۳۵	معنی اشعار و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. الف) بزرگان به هر حق و باطلی از جای نشوند. (۰/۲۵) ب) قصه حال یوسف را نیکو نه از حسن صورت او گفت، بلکه از حسن سیرت او گفت. (۰/۵) پ) بدان کوش که به هر محالی، از حال و نهاد خویش بنگردی. (۰/۵) ت) دست تنگ بود و وسعتی نداشت که مرا مرمتی کند. (۰/۷۵) <i>نظر محترم صاحب است</i> ث) کیست کند با چو منی همسری (۰/۲۵) ج) ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع (۰/۵) چ) گل از شوق تو خندان در بهار است / از آتش رنگ های بی شمار است (۰/۵) ح) دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای / فرشته ات به دو دست دعا نگه دارد (۰/۷۵)	۴

تعداد سوالات: ۳۵	با آرزوی موفقیت برای شما	جمع بارم: ۲۰
------------------	--------------------------	--------------